

Avrupa Birliği **sivil düşün**

T.C. SAĞLIK BAKANLIđI
MANİSA İL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIđI
MANİSA İL MÜDÜRLÜĞÜ

MANİSA
CELAL BAYAR
ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

KRONİK YARA BAKIMI SEMPOZYUMU

SONUÇ RAPORU

15-16 Şubat 2023

Hazırlayan
Sempozyum Düzenleme Kurulu

<https://kronikyarabakimisempozyumu.com.tr/.com.tr>

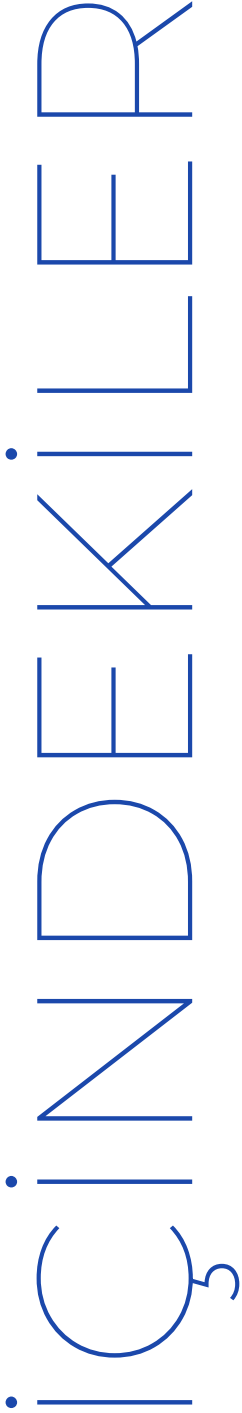

Avrupa Birliği **sivil düşün**

"Bu Çalışma Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğın sorumluluğu tamamıyla Nurullah ŞENGÖL'e aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

Avrupa Birliği **sivil düşün**

01

Sempozyum hakkında

02.

Açılış programı

03.

Sempozyum katılımcıları

04.

Katılımcı görüşleri

05.

Sempozyum etkinliğinin değerlendirilmesi

06.

Değişimi ölçmek

Proje Ortakları

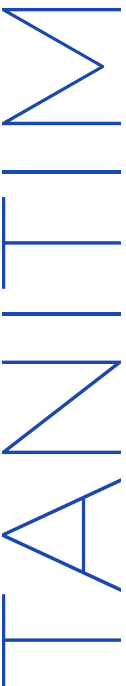
Eş Finansman Sağlayıcı Kuruluşlar

Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı tarafından desteklenen, Manisa İl Sağlık Müdürlüğü'nün yürütücüsü olduğu “Birlikte El Ele Yararsız Günlere” adlı proje kapsamında; Manisa Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi (MCBÜ) Sağlık Bilimleri Fakültesi ortaklığıyla 8-9 Şubat 2023 tarihlerinde planlanmış *ancak 06 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş ve çevre illerde meydana gelen deprem afetinin ülke genelindeki etkileri uyarınca* ertelenmiş olan ve 15-16 Şubat 2023 tarihlerinde Manisa'da gerçekleşen, MCBÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet ATAÇ'ın Onursal Başkanı olduğu KRONİK YARA BAKIMI SEMPOZYUMU'na 401 kişi katılım sağlamıştır.

Sempozyum etkinliği için ön test-son test şeklinde hazırlanan form, kayıt olan başlangıçta 350 katılımcı ile paylaşılmıştır. Manisa Merkez Efendi Devlet Hastanesi Konferans Salonu'nda gerçekleşen sempozyum online platformda canlı yayınlanmış ve kayıt alınarak profesyonellerin erişimine açık şekilde sunulmuştur (<https://www.youtube.com/watch?v=nz13q3x5SGY>) .Yine sempozyum sunumları Manisa İl Sağlık Müdürlüğü resmi Youtube hesabından yayınlanmaktadır.

Sempoyuma kayıt yaptırmış 350 katılımcı üzerinden aşağıda web sayfası görüntüsü paylaşılan OpenEpi programında %80 güven aralığında en küçük örneklem büyüklüğü hesaplanmış ve minimum 113 katılımcı hedeflenmiştir. Ancak oluşturulan link hem katılımcılarla yüz yüze paylaşılmış, hem kongre web sayfası üzerinden hem de Sempozyum oturumları arasında hatırlatılarak paylaşım sağlanmasına rağmen 96 katılımcı anket sorularına tam yanıt vermiştir. Katılım hızı %84.9 hesaplanmıştır.

Sample Size for Frequency in a Population

Population size (for finite population correction factor) n_0 : 100
Hypothesized % frequency of outcome factor in the population p_0 : 0.5
Confidence limits as % of 100 (absolute $\pm$ %): 5%
Design effect (for cluster surveys-DEFF): 1

Confidence Level (%)	Sample Size
90%	114
95%	113
97%	202
99%	230
99.9%	265
99.99%	285

Equation
Sample size $n = [DEFF * N * p_0 / (d^2 * Z_{1-\alpha/2}^2 * %C * (1 + p_0))]$

Results from OpenEpi, Version 3, open source calculator—©SPropor
Print from the browser with ctrl-P
or select text to copy and paste to other programs.

SEMPOZYUM EŐ BAŐKANLARININ AÇILIŞ MESAJLARI

Düzenleme Kurulu ile bilimsel programın yürütücülüğünü MCBÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi üstlenen “Kronik Yara Bakımı Sempozyumu” Türkiye’de Avrupa Birliğı Programı finansmanı ile desteklenen ilk sempozyum oldu.

Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı ile başlayan sempozyuma Manisa Vali Yardımcısı Mustafa Özkaynak, MCBÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Kıvanç Günhan, MCBÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Seyhan Kürşat; Manisa İl Sağlık Müdürü Uzm. Dr. Erol Karaca ile Manisa Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Mustafa Feridun Gülgeç ve Avrupa Birliğı Dış İlişkiler Genel Müdürü Azmi Ekmen ile Manisa ili idari ve mülki amirleri katıldı. Protokolün açılış konuşmaları ardından Manisa Vali Yardımcısı Mustafa Özkaynak tarafından, Avrupa Birliğı Dış İlişkiler Genel Müdürü Azmi Ekmen’e plaket verildi. Açılış konuşmalarında iyileşme süreci yavaş ve zorlu olan veya iyileşmeyen ya da tekrar eden yaraların Kronik yara olduğı ifade edildi. Sadece deprem felaketi yüzünden değıil dünya nüfusunun yaşlanmasıyla da kronik yara bakımı konusunda bilgilenme ihtiyacı tüm dünyada arttığı ve hastane maliyetlerine etkisi vurgulandı.

SEMPOZYUM KATILIMCILARI

Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı Finansmanıyla yapılan sempozyumun ana teması " Kronik Yara Bakımında Güncel Yaklaşımlar" dır. Toplamda 401 kişinin katılım sağladığı "Kronik Yara Bakımı Sempozyumu"na kamu hastanelerinden, Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü bünyesindeki kurumlar, üniversite ve özel hastanelerden katılımcılar ön test ve son test anket sorularını eksiksiz yanıtlamıştır. Hazırlanmış bilgi ve görüş soruları için tutarlılık analizleri yapılmış, yüksek düzeyde tutarlılık katsayısına sahip olduğu bulunmuştur (Tutarlılık katsayısı: 0.95).

Tablo 1 Sempozyum Katılımcılarının Bazı Tanıtıcı Özellikleri

Tanıtıcı Özellikler		Ön test (n = 42)		Son test (n = 54)	
		n	%	n	%
Yaş grubu	20-25 yaş	18	42.9	19	35.2
	25-30 yaş	6	14.3	13	24.1
	30-35 yaş	4	9.5	5	9.3
	35-40 yaş	1	2.4	6	11.1
	40 yaş üzeri	13	31.0	11	20.4
Meslek	Hemşire	30	71.4	42	77,8
	Ebe	1	2.4	-	-
	Sağlık memuru	1	2.4	-	-
	Öğrenci	7	16.7	11	20.4
	Diğer	3	7.1	1	1.9
Meslek yılı	Mezun değil (öğrenci)	13	31.0	16	29.6
	1-3 yıl	8	19.0	2	3.7
	3-5 yıl	1	2.4	6	11.1
	5-7 yıl	1	2.4	2	3.7
	7-10 yıl	2	4.8	4	7.4
	10 yıl üzeri	17	40.5	24	44.4
Çalıştığı kurum	Kamu hastanesi	27	64.3	24	44.4
	Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü	2	4.8	4	7.4
	Üniversite	13	31.0	18	33.3
	Özel hastane	-	-	8	14.8

Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	2	3	4	5

SEMPOZYUM KATILIMCILARININ ETKİNLİĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Katılımcılar yara bakımı konusundaki tutum ve görüşlerini içeren 10 ifadeye 1: hiç katılmıyorum, 5: tamamen katılıyorum arasında puan vermişlerdir. Sempozyum sonrası katılımcıların öznel bildirimine dayalı olarak her ifadenin puan ortalamasında artış olduğu görülmektedir.

Tablo 2 Yara Bakımı Konusunda Katılımcıların Kendileri Hakkındaki Görüşlerini İçeren Ön Test ve Son Test Yanıt Puanlarının Ortalamaları

Yara Bakımına Yönelik Görüşleri İçeren İfadeler	Ön test (n = 42) Ortalama ± standart sapma	Son test (n = 54) Ortalama ± standart sapma
1-Yara türlerinin nedenlerini ve belirtilerini bilirim.	3.45 ± 0.94	3.85±0.92
2-Yara bakımı kavramlarına hâkimim.	3.43 ± 0.86	3.70± 0.96
3-Yara bakımı konusunda yeterli bilgiye sahibim.	3.12± 0.77	3.54± 0.95
4-Yara bakımında kullanılan ürünleri bilirim.	3.05 ± 1.03	3.52±1.06
5-Yara bakımı uygulamalarında kendimi yeterli hissedirim.	3.33±0.95	3.48±0.99
6-Yara türlerine ilişkin bakım uygulamalarını bilir ve uygulayım.	3.31± 1.00	3.50±0.91
7-Yara bakımındaki güncel uygulamaları bilirim.	3.14 ± 0.98	3.65±1.10
8-Yara bakımındaki son gelişmeleri takip ederim.	3.36± 1.14	3.48±1.13
9-Yara bakımında teknoloji kullanımında yeterli farkındalığa sahibim.	3.33± 1.10	3.52±1.16
10- Yara bakımındaki güncel uygulamaları günlük pratiğimde kullanırım.	3.24± 1.21	3.44±1.16

SEMPOZYUM ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Katılımcıların yara bakımı konusundaki bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla literatür ve uzman görüşleri doğrultusunda bilgi soruları hazırlanmış ve Doğru /Yanlış şeklinde yanıtlamaları istenmiştir.

Tablo 3 Katılımcıların Yara Bakımı Konusunda Bilgi Sorularına Verdikleri Yanıtların Ön Test ve Son Testte Sayı-Yüzde Dağılımları

Yara Bakımı Konusunda Bilgi İfadeleri	Ön test		Son test	
	Doğru Yanıt	Yanlış Yanıt	Doğru Yanıt	Yanlış Yanıt
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
1- Kronik yaralar uygun tedavi yapılmasına rağmen beklendiği gibi iyileşmeyen iyileşmesi altı haftadan uzun süren yaralardır.	39 (92.9)	3 (7.1)	48 (88.9)	6 (11.1)
2- Yara boyutu yaranın uzunluk x genişlik ölçüsü dikkate alınarak hesaplanır.	28 (66.7)	14 (33.3)	44 (81.5)	10 (18.5)
3- Yara yatağını çevreleyen pembe ya da parlak görünümlü nemli doku nekrotik dokudur.	8 (19.0)	34 (81.0)	6 (11.1)	48 (88.9)
4- Yara yatağı iyi görüldüğü sürece yara çevresindeki derinin maserasyonu yaranın iyileşmesini etkilemez.	5 (11.9)	37 (88.1)	8 (14.8)	46(85.2)
5- Nemli eksuda pansuman değiştirildiğinde az miktarda sıvının görüldüğü pansumanın hafif lekeli olduğu durumdur.	33 (78.6)	9 (21.4)	51 (94.4)	3 (5.6)
6- Yara bölgesinde artan ağrı ve pürülan eksuda enflamasyon belirtisidir.	41 (97.6)	1 (2.4)	46 (85.2)	8 (14.8)
7- Yara bölgesinde ısı artışı ve ödem enfeksiyon bulgusudur.	41 (97.6)	1 (2.4)	52 (96.3)	2 (3.7)
8- Basınç yaralanmalarını önlemek için yatak başı 30° den yüksekte tutulmalıdır.	20 (47.6)	22 (52.4)	18 (33.3)	36 (66.7)
9- Basınç yarası önleme programını uygulamanın en uygun maliyetli yöntemi risk altındaki bireylerin belirlenebilmesi için risk tanılama ölçekleri kullanmaktır.	42 (100.0)	-	52 (96.3)	2 (3.7)
10- Her saat başı hastanın pozisyonu değiştirilerek basınç yaraları önlenir.	38 (90.5)	4 (9.5)	40 (74.1)	14 (25.9)

DEĞİŞİMİ ÖLÇMEK

Katılımcıların yara bakımı konusundaki bilgi düzeylerindeki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için bağımsız gruplarda t testi yapılmıştır.

Sempozyum sonrası katılımcıların bilgi puanı ortalamalarında istatistiksel düzeyde anlamlı artış olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Ön testte katılımcılar 10 bilgi sorusundan 6.69 'una doğru yanıt verirken, son testte 7.39'una doğru yanıtlar vermişlerdir.

Tablo 4 Katılımcıların Yara Bakımı Konusunda Bilgi Sorularına Verdikleri Yanıtların Ön Test ve Son Test Bilgi Düzeylerinin Değişimi

Yara Bakımı Konusundaki Bilgi Düzeyi*	n	Ortalama $\pm$ standart sapma	Test istatistiği
Ön test	42	6.69 $\pm$ 1.07	t = -3.140**
Son test	54	7.39 $\pm$ 1.09	p = 0.002

*Katılımcılara yöneltilen yara bakımı konusundaki bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla literatür ve uzman görüşleri doğrultusunda bilgi soruları doğru ise "1" yanlış ise "sıfır" girilerek, toplam puanı hesaplanmıştır.

** Independent t test, $p < 0.05$

Proje Ortakları

T.C. SAĞLIK BAKANLIđI
MANISA İL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIđI
MANISA İL MÜDÜRLÜĞÜ

MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

Eş Finansman Sağlayıcı Kuruluşlar

YAKEN
YARA BAKIM 2007

Crystalin

Spiloks
OPERASYON DEĞİŞİM YARATI İNNOVATİF

WORLD

People.Health.Care.

Kronik yara bakımı konusunda gerçekleşen faaliyetlerimize ve sempozyumumuza finansal desteği için Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı'na ve katkılarından dolayı tüm sponsorlara teşekkür ederiz.

Düzenleme Kurulu

ORGANİZASYON KOMİTESİ
(Unvan ve Soyada Göre Sıralanmıştır)

Prof. Dr. Emel YILMAZ

Doç. Dr. Aynur ÇETINKAYA

Doç. Dr. Gülten UÇAN

Avrupa Birliği Daire Başkanı AZMİ EKMEN

Personel Hizmetleri Başkanı Ebru TAŞIK

İl Müdür Yardımcısı H.İbrahim YILDIZ

İl Müdür Yardımcısı Savaş MIZRAK

Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü Yeliz KAMILOĐLU

Kalite ve Destek Hizmetleri Müdürü Hacer KUNDAKÇI

Uzm. Nurullah ŞENGÜL

Bahar SARIGÜL

Cemile Gülşah YILMAZER

TEŞEKKÜRLE

İLETİŞİM

İManisa İl Sağlık Müdürlüğü

Telefon
0 (236) 238 38 86 Dahili 3104

web sayfası:
<https://kronikyarabakimisempozyumu.com.tr/com.tr>

E-Posta
projemanisasaglik@gmail.com